

SXEDIO.F24

12.5.1946: Ο ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΚΛΗΡΙΔΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Πριν ανακοινώσει τα μέλη του συνδυασμού του για το τις δημοτικές εκλογές του **1946** στη Λευκωσία, ο Ιωάννης Κληρίδης, που υποστηριζόταν από το ΑΚΕΛ ζήτησε από το διοικητή Λευκωσίας να του επιτρέψει να μιλήσει σε συγκέντρωση **200** περίπου προσώπων.

Σύμφωνα με το Νόμο έπρεπε να είχε την άδεια της Κυβέρνησης πριν από την ομιλία και να έχει μάλιστα αναφέρει και το θέμα για το οποίο θα μιλούσε.

Ο Κληρίδης ζήτησε άδεια για να μιλήσει για το θέμα "η ενότητα δράσεως εν σχέσει με το Κυπριακόν Εθνικόν ζήτημα".

Ο Διοικητής όμως του απάντησε αρνητικά και δεν του επέτρεψε να μιλήσει.

Η αντίδραση του Κληρίδη ήταν άμεση και στις **23** Απριλίου, ένα μήνα πριν από τις εκλογές, με επιστολή του στο διοικητή διαμαρτυρόταν:

"Έχω την τιμή να γνωρίσω λήψιν της επιστολής σας της **18ης** Απριλίου **1946**, δι' ης αρνείσθε την έκδοσιν αδείας διά συγκέντρωσιν **200** περίπου πολιτών εξ' όλης της Κύπρου, με θέμα την "Ενότητα δράσης επί του Εθνικού ζητήματος της Κύπρου" επί τω λόγω ότι οι σκοποί της προτεινομένης συγκεντρώσεως θα εφαινόντο ως παράνομοι.

Είναι λυπηρόν το ότι ο Κυπριακός Νόμος εξακολουθεί κατόπιν των τόσων προσφάτων θυσιών διά την ελευθερίαν του ανθρώπου, να θεωρή την συζήτησιν εις δημοσίας συγκεντρώσεις ζητημάτων, ως τα ανωτέρω, ως παράνομον, έστω και όπου δεν υπάρχει η παραμικρά πιθανότης οιασδήποτε διαταράξεως της ειρήνης.

Η ευθύνη διά την ύπαρξιν τοιούτου νόμου και της εφαρμογής του βαρύνει αποκλειστικώς την

Κυβέρνησιν. Ο Κυπριακός λαός δεν έχει φωνήν εις αυτόν. Συνεπώς, στερείται αυτής της βάσεως η οποία θα προσδίδη εις αυτόν σεβασμόν. Είναι εναντίον της πολιτικής ηθικής. Ο λαός είναι ηναγκασμένος να τον υπακούη διά λόγους συνέσεως. Αλλ' είναι τελείως ορθόν, καίτοι συμμορφούμενος προς αυτόν, να μη σέβεται ένα Νόμον, ο οποίος ούτε σέβεται τα δικαιώματα του ούτε αποτελεί την έκφρασιν της θελήσεως του.

Ενόμισα αναγκαίον να εκφράσω διά βραχέων τα αισθήματά μου επί του ζητήματος, αισθήματα τα οποία είμαι πεπεισμένος ότι συμμερίζεται το κοινόν εν γένει και ελπίζω ότι η Κυβέρνησις θα εύρη τρόπον να αποδώση δικαιοσύνην εις τον Κυπριακόν λαόν".

(Μεταγλώττιση)

"Έχω την τιμή να γνωρίσω λήψη της επιστολής σας της 18ης Απριλίου 1946, με την οποία αρνείσθε την έκδοση άδειας για συγκέντρωση 200 περίπου πολιτών από όλη την Κύπρο, με θέμα την "Ενότητα δράσης στο Εθνικό ζήτημα της Κύπρου" για το λόγο ότι οι σκοποί της προτεινόμενης συγκέντρωσης θα φαίνονταν ως παράνομοι.

Είναι λυπηρό το ότι ο Κυπριακός Νόμος εξακολουθεί ύστερα από τις τόσες πρόσφατες θυσίες για την ελευθερία του ανθρώπου, να θεωρεί την συζήτηση σε δημόσιες συγκεντρώσεις ζητημάτων, όπως τα πιο πάνω, ως παράνομη, έστω και όπου δεν υπάρχει η παραμικρή πιθανότητα οποιασδήποτε διατάραξης της ειρήνης.

Η ευθύνη για την ύπαρξη τέτοιου νόμου και της εφαρμογής του βαρύνει αποκλειστικά την Κυβέρνηση. Ο Κυπριακός λαός δεν έχει φωνή σε αυτόν. Συνεπώς, στερείται από αυτή τη βάση η οποία θα προσδίδει σ'αυτό σεβασμό. Είναι εναντίον της πολιτικής ηθικής. Ο λαός είναι αναγκασμένος να τον υπακούει για λόγους σύνεσης. Αλλά είναι τελείως ορθό, παρόλον ότι συμμορφούμενος προς αυτόν, να μη σέβεται ένα Νόμο, ο

οποίος ούτε σέβεται τα δικαιώματα του ούτε αποτελεί την έκφραση της θέλησής του.

Ενόμισα αναγκαίο να εκφράσω σύντομα τα αισθήματά μου στο ζήτημα, αισθήματα τα οποία είμαι πεπεισμένος ότι συμερίζεται το κοινό γενικά και ελπίζω ότι η Κυβέρνηση θα εύρει τρόπο να αποδώσει δικαιοσύνη στον Κυπριακό λαό".

Όσο άμεση ήταν η αντίδραση του Κληρίδη άλλο τόσο ήταν και του Θεμιστοκλή Δέρβη και του ΚΕΚ.

Βάζοντας κατά μέρος το γεγονός ότι ο Κληρίδης ήταν ο κυριότερος αντίπαλος του, ο Δέρβης, με ένα σύντομο τηλεγράφημά του διαμαρτυρήθηκε πολύ έντονα για την απόφαση να μη επιτραπεί η διενέργεια συγκέντρωσης τον Κληρίδη και χαρακτήρισε την απόφαση της διοίκησης ως κατάφορη παραβίαση της ελευθερίας του Λόγου:

"Εξοχώτατον Κυβερνήτην,

Εις Κυβερνείον,

Ενταύθα

Εκ μέρους του Κυπριακού Εθνικού Κόμματος, διαμαρτυρούμεθα εντονώτατα εναντίον της αποφάσεως του διοικητού Λευκωσίας, αρνηθέντος να παράσχη άδειαν της πολιτικής συγκεντρώσεως της προσκληθείσης υπό του κ. Ι. Κληρίδη κατά την προσεχή ή Δευτέραν.

Το κατάφωρον τούτο κτύπημα εναντίον της ελευθερίας του Λόγου προξενεί μεγίστην δυσφορίαν παρά τω Ελληνικώ Κυπριακώ Λαώ του οποίου η πίστις προς τα ιδανικά της δημοκρατίας παραμένει πάντοτε αδιάσειστος.

Εμφορούμενοι υπό του πνεύματος τούτου απευθύνομεν έκκλησιν προς την Υμετέραν Εξοχότητα δι' αναθεώρησιν της αρνητικής αποφάσεως του διοικητού Λευκωσίας και ζητούμεν πλήρη αποκατάστασιν της ιεράς ελευθερίας του Λόγου και του Τύπου"

ΔΡ ΘΕΜ. ΔΕΡΒΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

(Μεταγλώττιση)

"Από μέρους του Κυπριακού Εθνικού Κόμματος διαμαρτυρούμαστε εντονότατα εναντίον της απόφασης του Διοικητή Λευκωσίας, ο οποίος αρνήθηκε να δώσει άδεια για την πολιτική συγκέντρωση την οποία προσκάλεσε ο κ. Ι. Κληρίδης κατά την προσεχή Δευτέρα.

Το κατάφωρο αυτό κτύπημα εναντίον της ελευθερίας του Λόγου προεξενεί πολύ μεγάλη δυσφορία στον ελληνικό Κυπριακό λαό, του οποίου η πίστη στα ιδανικά της Δημοκρατίας παραμένει πάντοτε αδιάσειστη.

Εμφορούμενοι από το πνεύμα αυτό απευθύνουμε έκκληση προς την εξοχότητα σας για αναθεώρηση της αρνητικής απόφασης του διοικητή Λευκωσίας και ζητούμε πλήρη αποκατάσταση της ιερής ελευθερίας του Λόγου και του τύπου".

Στις 3 Μαΐου ύστερα από σύσκεψη αποφασίστηκε όπως οι αριστερές συντεχνίες και το ΑΚΕΛ συνεγασθούν με τον Κληρίδη κι έτσι καταρτίστηκε ο τελικός συνδυασμός Εθνικής Συνεργασίας που τον αποτελούσαν οι εξής:

Ιωάννης Κληρίδης, Κώστας Μιχαηλίδης, Πυγμαλίων Ιωαννίδης, Χρ. Πελίδης, Μιλτιάδης Χριστοδούλου, Ματθαίος Παπαπέτρου, Γεώργος Παρτελλίδης και Χριστόδουλος Καλόγηρος.

Στις 7 Μαΐου ενώ πλησίαζε η ημέρα των εκλογών ο Κληρίδης και τα μέλη του συνδυασμού του έδωσαν στη δημοσιότητα το προεκλογικό τους προγραμμα.

Σ' αυτό τόνιζαν ότι σύνθημα τους ήταν η πολιτική ηθική, η ειρήνη, η ευπρέπεια, η τάξη, ο αλληλοσεβασμός και η ενιαία δράση και γενικά η συνεργασία όλου του λαού.

Αναφερόταν στη σχετική ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε στις 7.5.1946 στον "Ανεξάρτητο":

"Συνδημόται,

Ο ηγέτης του συνδυασμού μας κ. Ιωάννης Κ. Κληρίδης διά προκηρύξεως του ανέπτυξεν ήδη την ανάγκην πραγματικής εθνικής συνεργασίας και ενιαίας δράσεως εν τη επιδίωξει της εθνικής και της κοινωνικής μας ευημερίας.

Με βαθείαν πίστιν προς την ορθότητα της πολιτικής ταύτης γραμμής κατερχόμεθα εν συνδυασμώ εις τον εκλογικόν αγώνα με πρωταρχικόν σκοπόν να απομακρύνωμεν όλα τα εμπόδια τα οποία κωλύουν την μεταξύ του λαού συνεννόησιν διά την αντιμετώπισιν των προβλημάτων μας τόσον επί του εθνικού όσον και επί του κοινωνικού πεδίου.

Δι' ένα λαόν υπόδουλον εις τον οποίον δεν επιτρέπεται να έχη γνώμην ούτε εις την ψήφισιν των νόμων με τους οποίους κυβερνάται ούτε εις την διάθεσιν των φόρων τους οποίους πληρώνει και των άλλων δημοσίων προσόδων, η παροχή του δικαιώματος να εκλέγωμεν τα δημοτικά μας συμβούλια είναι απλώς εν δημοκρατικόν ψυχίον το οποίον ρίπτεται εις ημάς τους πεινασμένους από πολιτικά δικαιώματα. Και πεινασμένοι πολιτικώς σαν είμεθα διαπληκτιζόμεθα ασύνετα διά να το αρμέξωμεν χωρίς να βλέπωμεν πόσον οι τοιούτοι διαπληκτισμοί μας παρατείνουν την δουλείαν μας.

Δίκαια θα μας ερωτήσετε: Διατί κατέρχεστε εις τον διαπληκτισμόν αυτόν; Απαντώμεν: Διά να τον αμβλύνωμεν. Είναι γεγονός ότι χάριν αυτού του δημοκρατικού ψυχίου από διετίας και πλέον κάθε προσπάθεια συνεννοήσεως και συνεργασίας επί του εθνικού μας πεδίου απέτυχεν. Κι απέτυχεν απλώς διότι μία τοιαύτη συνεργασία θα εστέρη την μίαν παράταξιν ένα σοβαρόν κόλπο: Οτι δηλαδή η αντίθετος παράταξις είναι αντεθνική και πρέπει εκλογικώς να εκμηδενισθή.

Ούτω διά να εξασφαλισθή κάτι το οποίον εθεωρήθη εκλογικόν πλεονέκτημα χάριν της διατηρήσεως του δημοτικού αξιώματος ετορπιλλίσθη εν τη Αρχιεπισκοπή η εθνική συνεργασία του λαού και εκηρύχθη υπό της μίας παρατάξεως το αντίθετο των κόμμα ως ομάς εθνικών λεπρών.

Αλλά κατόπιν, προεξάρχοντος του αρχηγού του εθνικού Κόμματος, όταν επρόκειτο να γίνει σκέψις διά να ζητηθή παράτασις της δημοτικής εξουσίας από τρία χρόνια εις πέντε, μαζί με μερικές άλλας τροποποιήσεις του περί Δήμων Νόμου, επεδιώχθη η

συνεργασία και επραγματοποιήθη συνεργασία μετά των αρχηγών των αντιθέτων. Ούτω η συνεργασία εις τα ουσιώδη μας ζητήματα, όταν συμφέρη κομματικώς αποκηρύττεται ως ξένη προς το εθνικόν συμφέρον. Όταν δε πάλιν η συνεργασία εις επουσιώδη ως η παράτασις της δημαρχικής εξουσίας, συμφέρει η συνεργασία είναι ευπρόδεκτος. Και η μόνη δικαιολογία, η οποία επισήμως εδόθη διά την τολαύτην πολιτικήν ανακολουθίαν είναι ότι "ταΐζουν πιττούδια".

Αυτά τα "πιττούδια", τα οποία δηλητηριάζουν την εθνικήν μας ψυχήν και την υπόστασιν μας ως ανθρώπων, επιδιώκομεν να απομακρύνωμεν από την τροφήν του Κυπριακού Λαού. Και προς αυτήν την κατεύθυνσιν ζητούμεν από υμάς, συνδημόται να μας βοηθήσετε.

Επειδή πρωταρχικός μας σκοπός εις την εκλογικήν διαπάλην δεν είναι η εξασφάλισις του δημοτικού αξιώματος, αλλ'η δι' αυτού επιδίωξις της άλληλοκατανοήσεως και της συνεργασίας όλου του λαού εν τη επιδιώξει της εθνικής και κοινωνικής του ευημερίας θα καταβάλωμεν πάσαν προσπάθειαν όπως η προσεχής εκλογή διεξαχθή πάνω εις τας ακολούθους επτά θέσεις:

1. Απολύτως ηθική εκλογή: Αξιούμεν από τους εκλογείς να αποφύγουν την εκλογικήν διαφοράν και να καταγγέλλουν κάθε απόπειραν δωροδοκίας ή εστιάσεως, η οποία θα περιέλθη εις γνώσιν των. Ο μεγαλύτερος εχθρός των δημοκρατικών θεσμών είναι η διαφθορά της συνειδήσεως των εκλογέων και η πρόθεσις μας είναι να πατάξωμεν την διαφθοράν ταύτην. Δεν θα επιτρέψωμεν να εξαγοράζωνται τα πολιτικά ή κοινοτικά αξιώματα.

2. Σεβασμός προς το δικαίωμα εκάστου να εκφράζει δημοσία την γνώμην του: Κάμνομεν έκκλησιν προς τους φίλους και υποστηρικτάς μας να οπλισθούν με όλην την υπομονήν και να αποφεύγουν αποδοκιμασίας εις δημοσίας ομιλίας ή εις δημοσίας συζητήσεις έστω και όταν προκαλούνται.

3. Αποφυγή ύβρεων: Την προεκλογική κίνηση θα την περιορίσωμεν εντός του κύκλου της ευπρεπούς εμφανίσεως. Δεν θα υβρίσωμεν και υβριζόμενοι ως υβρίσθημεν ήδη δεν θα απαντώμεν ως δεν απηντήσαμεν δι' ύβρεων. Θα απαντώμεν οσάκις υπάρχει ανάγκη απαντήσεως αναφέροντες ξηρά πράξεις και παραλείψεις.

4. Αποφυγή φανατισμού: Θα αποφύγωμεν επιμελώς τον υποδαυλισμόν του φανατισμού εις τας εκλογικάς παρατάξεις. Διότι ο φανατισμός τυφλώνει την σκέψιν και εμποδίζει τον φανατισμένον από του να καταλήξη εις ορθά συμπεράσματα. Την εκλογήν μας θέλομεν να στηρίξωμεν επί του ασφαλούς θεμελίου του λογικώς ορθού και όχι επί της σαθράς βάσεως των φανατισμένων παραλογισμών.

5. Καταδίκη του μίσους και της προκαταλήψεως: Δεν κατερχόμεθα εις τον εκλογικόν αγώνα διά να εκμεταλλευθώμεν υφιστάμενα μίση και προκαταλήψεις. Είναι πεποίθησις μας ότι τα μίση εις ένα καλόν είναι ολέθρια, δύναται να είναι και εις μίαν μικράν οικογένειαν. Οδηγούν εις εγκληματικάς πράξεις κι είναι το μεγαλύτερον εμπόδιον της προόδου οπουδήποτε παρουσιάζονται.

6. Η αγάπη του συνανθρώπου: Όλα τα κακά κι όλη η δυστυχία η οποία περιστοιχίζει την ανθρωπότητα οφείλονται εις την παρέκκλισιν μας από την θεμελιώδη βάσιν την οποίαν ο Χριστός έθεσε ως απαραίτητον στήριγμα της ανθρωπίνης ευημερίας. Είναι η πρόθεσις μας να καταπολεμήσωμεν πάση δυνάμει την παρέκκλισιν ταύτην και ζητούμεν από τον Λαόν να σκέπτεται, να δρα και να κινήται περί τον άξονα της αγάπης του συνανθρώπου, διότι μόνον κατ' αυτόν τον τρόπον έκαστος θα βοηθηθή και θα βοηθήση να εισέλθωμεν εις τον δρόμον της προόδου δι' όλα μας τα ζητήματα.

7. Η φωνή της συνέσεως: Εάν εις κάθε πράξιν μας καθοδηγούμεθα από την φωνήν της συνέσεως, εάν κατορθώσωμεν να εισέλθωμεν εντός του πλαισίου της ενιαίας συνετής φράσεως και εξακολουθήσωμεν κινούμενοι εντός αυτού θα δημιουργήσωμεν ένα

ηθικόν όγκον προς υποστήριξιν των δικαίων μας και ως Ελλήνων και ως ανθρώπων, και μόνο θέτοντες εις την πλάστιγγα ένα τοιούτον ηθικόν όγκον εις αντιστάθμισμα των υλικών όγκων, οι οποίοι αντιστρατεύονται τα δίκαια μας δυνάμεθα να έχωμεν ελπίδα να ίδωμεν τα ζητήματά μας προωθούμενα εις λύσεις, τας οποίας από τόσων ετών επιδιώκομεν χωρίς να επιτυγχάνωμεν.

Με τας επτά αυτάς θέσεις, ως επτάφωτον λυχνίαν, κατερχόμενοι εις την εκλογικην διαπάλην, θα προσπαθήσωμεν να σας διαφωτίσωμεν και να σας βοηθήσωμεν να εξασκήσετε το εκλογικόν σας δικαίωμα ανεπηρεάστως και χωρίς προσωπικά μίση και προκαταλήψεις, άνευ εκλογικού θορύβου και εκλογικών ασχημιών.

Με τα συνθήματα: Ο Πολιτική ηθική, ειρήνη, ευπρέπεια, τάξις, αλληλοσεβασμός και ενιαία δράσις θα θέσωμεν ενώπιον σας προσεχώς το εκλογικόν μας πρόγραμμα και θα ζητήσωμεν την εμπιστοσύνην σας.

Μετά τιμής

Ιωάννης Κ. Κληρίδης

Κώστας Μιχαηλίδης

Χρίστος Πελίδης

Μιλτιάδης Χριστοδούλου

Ματθαίος Παπαπέτρου

Γεώργιος Παρτελλίδης

Χριστόδουλος Καλόγηρος

(Μεταγλώττιση)

"Συνδημότες,

Ο ηγέτης του συνδυασμού μας κ. Ιωάννης Κ. Κληρίδης με προκήρυξη του ανέπτυξε ήδη την ανάγκην πραγματικής εθνικής συνεργασίας και ενιαίας δράσης στην επιδίωξη της εθνικής και της κοινωνικής μας ευημερίας.

Με βαθειά πίστη προς την ορθότητα της πολιτικής αυτής γραμμής κατερχόμαστε σε συνδυασμό στον εκλογικό αγώνα με πρωταρχικό σκοπό να απομακρύνουμε όλα τα εμπόδια τα οποία κωλύουν τη

συννόηση μεταξύ του λαού για την αντιμετώπιση των προβλημάτων μας τόσο στο εθνικό όσο και στο κοινωνικό πεδίο.

Για ένα λαό υπόδουλο στον οποίο δεν επιτρέπεται να έχει γνώμη ούτε στη ψήφιση των νόμων με τους οποίους κυβερνάται ούτε στη διάθεση των φόρων τους οποίους πληρώνει και των άλλων δημοσίων προσόδων, η παροχή του δικαιώματος να εκλέγουμε τα δημοτικά μας συμβούλια είναι απλώς ένα δημοκρατικό ψυχίο, το οποίο ρίχνεται σε μας τους πεινασμένους από πολιτικά δικαιώματα. Και πεινασμένοι πολιτικά σαν είμαστε διαπληκτιζόμαστε ασύνετα για να το αρμέξουμε χωρίς να βλέπουμε πόσο οι τέτιοι διαπληκτισμοί μας παρατείνουν τη δουλεία μας.

Δίκαια θα μας ρωτήσετε: Γιατί κατέρχεστε στο διαπληκτισμό αυτό; Απαντούμε: Για να τον αμβλύνουμε. Είναι γεγονός ότι για χάρη αυτού του δημοκρατικού ψυχίου από διετίας και πλέον απέτυχε κάθε προσπάθεια συνεννόησης και συνεργασίας στο εθνικό μας πεδίο. Και απέτυχε απλώς διότι μια τέτια συνεργασία θα στερούσε την μια παράταξη ένα σοβαρό κόλπο: Οτι δηλαδή η αντίθετη παράταξη είναι αντεθνική και πρέπει εκλογικά να εκμηδενισθεί.

Ετσι για να εξασφαλισθεί κάτι το οποίο θεωρήθηκε εκλογικό πλεονέκτημα για χάρη της διατήρησης του δημοτικού αξιώματος τορπιλλίσθηκε στην Αρχιεπισκοπή η εθνική συνεργασία του λαού και κηρύχθηκε από τη μια παράταξη το αντίθετο τους κόμμα ως ομάδα εθνικών λεπρών.

Αλλά ύστερα, με προεξάρχοντα τον αρχηγό του Εθνικού Κόμματος, όταν επρόκειτο να γίνει σκέψη για να ζητηθεί παράταση της δημοτικής εξουσίας από τρία χρόνια σε πέντε, μαζί με μερικές άλλες τροποποιήσεις του Νόμου για τους Δήμους, επιδιώχθηκε η συνεργασία και πραγματοποιήθηκε συνεργασία με τους αρχηγούς των αντίθετων. Ετσι η συνεργασία στα ουσιώδη μας ζητήματα, όταν συμφέρει κομματικά αποκηρύσσεται ως ξένη προς το εθνικό συμφέρο. Όταν δε πάλι η συνεργασία σε επουσιώδη όπως η παράταση της δημαρχικής εξουσίας, συμφέρει η

συνεργασία είναι ευπρόδεκτη. Και η μόνη δικαιολογία, η οποία επίσημα δόθηκε για την τέτοια πολιτική ανακολουθεία είναι ότι "ταΐζουν πιττούδια".

Αυτά τα "πιττούδια", τα οποία δηλητηριάζουν την εθνική μας ψυχή και την υπόσταση μας ως ανθρώπων, επιδιώκουμε να απομακρύνουμε από την τροφή του Κυπριακού Λαού. Και προς αυτή την κατεύθυνση ζητούμεν από σας, συνδημότες να μας βοηθήσετε.

Επειδή πρωταρχικός μας σκοπός στη εκλογική διαπάλη δεν είναι η εξασφάλιση του δημοτικού αξιώματος, αλλά η επιδίωξη μέσω αυτού της άλληλοκατανόησης και της συνεργασίας όλου του λαού στην επιδίωξη της εθνικής και κοινωνικής του ευημερίας θα καταβάλουμε κάθε προσπάθεια όπως η προσεχής εκλογή διεξαχθεί πάνω στις ακόλουθες επτά θεσεις:

1. Απόλυτα ηθική εκλογή: Αξιούμε από τους εκλογείς να αποφύγουν την εκλογική διαφορά και να καταγγέλλουν κάθε απόπειρα δωροδοκίας ή εστίασης, η οποία θα περιέλθει σε γνώση τους. Ο μεγαλύτερος εχθρός των δημοκρατικών θεσμών είναι η διαφθορά της συνείδησης των εκλογέων και η πρόθεση μας είναι να πατάξουμε τη διαφθοράν αυτή. Δεν θα επιτρέψουμε να εξαγοράζονται τα πολιτικά ή κοινοτικά αξιώματα.

2. Σεβασμός προς το δικαίωμα του καθενός να εκφράζει δημόσια τη γνώμη του: Κάμνουμε έκκληση προς τους φίλους και υποστηρικτές μας να οπλισθούν με όλη την υπομονήν και να αποφεύγουν αποδοκimasίες σε δημόσιες ομιλίες ή σε δημόσιες συζητήσεις έστω και όταν προκαλούνται.

3. Αποφυγή ύβρεων: Την προεκλογική κίνηση θα την περιορίσουμε στον κύκλο της ευπρεπούς εμφάνισης. Δεν θα βρίσουμε και υβριζόμενοι ως υβριστήκαμε ήδη δεν θα απαντούμε όπως δεν απηντήσαμε για ύβρεις. Θα απαντούμε όταν υπάρχει ανάγκη απάντησης αναφέροντες ξηρά πράξεις και παραλείψεις.

4. Αποφυγή φανατισμού: Θα αποφύγουμε επιμελώς τον υποδαυλισμό του φανατισμού στις εκλογικές παρατάξεις. Διότι ο φανατισμός τυφλώνει τη σκέψη και εμποδίζει τον φανατισμένο από του να καταλήξει σε ορθά συμπεράσματα. Την εκλογή μας θέλουμε να στηρίξουμε στο ασφαλές θεμέλιο του λογικώς ορθού και όχι στη σαθρή βάση των φανατισμένων παραλογισμών.

5. Καταδίκη του μίσους και της προκατάληψης: Δεν κατερχόμαστε στον εκλογικό αγώνα για να εκμεταλλευθούμε υφιστάμενα μίσση και προκαταλήψεις. Είναι πεποίθησή μας ότι τα μίσση σε ένα καλό είναι ολέθρια, μπορεί να είναι και σε μια μικρή οικογένεια. Οδηγούν σε εγκληματικές πράξεις και είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο της προόδου οπουδήποτε παρουσιάζονται.

6. Η αγάπη του συνανθρώπου: Όλα τα κακά και όλη η δυστυχία η οποία περιστοιχίζει την ανθρωπότητα οφείλονται στην παρέκκλιση μας από τη θεμελιώδη βάση την οποία ο Χριστός έθεσε ως απαραίτητο στήριγμα της ανθρώπινης ευημερίας. Είναι η πρόθεσή μας να καταπολεμήσουμε με κάθε δύναμη την παρέκκλιση αυτή και ζητούμε από το Λαό να σκέπτεται, να δρα και να κινείται γύρω από τον άξονα της αγάπης του συνανθρώπου, διότι μόνο με αυτό τον τρόπο ο καθένας θα βοηθηθεί και θα βοηθήσει να εισέλθουμε στο δρόμο της προόδου για όλα μας τα ζητήματα.

7. Η φωνή της σύνεσης: Εάν σε κάθε πράξη μας καθοδηγούμαστε από τη φωνή της σύνεσης, εάν κατορθώσουμε να εισέλθουμε στο πλαίσιο της ενιαίας συνετής φράσης και εξακολουθήσουμε κινούμενοι σ' αυτό θα δημιουργήσουμε ένα ηθικό όγκο προς υποστήριξη των δικαίων μας και ως Ελλήνων και ως ανθρώπων, και μόνο θέτοντες στην πλάστιγγα ένα τέτοιο ηθικό όγκο σε αντιστάθμισμα των υλικών όγκων, οι οποίοι αντιστρατεύονται τα δίκαια μας μπορούμε να έχουμε ελπίδα να δούμε τα ζητήματά μας προωθούμενα σε λύσεις, τις οποίες από τόσα χρόνια επιδιώκουμε χωρίς να επιτυγχάνουμε.

Με τις επτά αυτές θέσεις, ως επτάφωτο λυχνία, κατερχόμενοι στην εκλογική διαπάλη, θα προσπαθήσουμε να σας διαφωτίσουμε και να σας βοηθήσουμε να εξασκήσετε το εκλογικό σας δικαίωμα ανεπηρέαστα και χωρίς προσωπικά μίσση και προκαταλήψεις, εκλογικού θορύβου και εκλογικών ασχημιών.

Με τα συνθήματα: Ο Πολιτική ηθική, ειρήνη, ευπρέπεια, τάξη, αλληλοσεβασμός και ενιαία δράση θα θέσουμε ενώπιον σας προσεχώς το εκλογικό μας πρόγραμμα και θα ζητήσουμε την εμπιστοσύνη σας.

Με τιμή

Ιωάννης Κ. Κληρίδης
Κώστας Μιχαηλίδης
Χρίστος Πελίδης
Μιλτιάδης Χριστοδούλου
Ματθαίος Παπαπέτρου
Γεώργιος Παρτελλίδης
Χριστόδουλος Καλόγηρος

Ο Ιωάννης Κληρίδης έδωσε το πρόγραμμα του στη δημοσιότητα στις 12 Μαΐου ("Ελευθερία" 2.5.1946):

"Πιστοί εις τας υφ' ημών διακηρυχθείσας αρχάς, θα εργασθώμεν αόκνως προς επίτευξιν ειλικρινούς συνεργασίας και ενιαίας δράσεως ολοκλήρου του λαού, εν τη επιδιώξει της εθνικής και κοινωνικής μας ευημερίας. Θα καταβάλωμεν πάσαν προσπάθειαν, όπως εξαλειφθή από πρόσωπα και παρατάξεις, ο καταστρεπτικός πάσης προόδου τυφλός φανατισμός και πρυτανεύση εις τας σκέψεις ολοκλήρου του λαού, η απροκατάληπτος και αμερόληπτος εξέτασις όλων των προβλημάτων μας, τόσο επί του εθνικού, όσο και επί του κοινωνικού πεδίου.

Πολιτική ηθική, ομόνοια σύνεσις, ευπρέπεια τάξις αλληλοσεβασμός ενιαία δράσις ιδού τα γενικά συνθήματα, με τα οποία κατερχόμεθα εις τον εκλογικόν αγώνα. Θεωρούμεν τα συνθήματα ταύτα ως τον ακρογωνιαίον λίθον, επί του οποίου πρέπει να στηρίξωμεν το μέλλον της Πατρίδας μας. Διότι

πιστεύομεν ακροδάντως, ότι μόνον με τοιαύτα συνθήματα εργαζόμενος ο λαός εν τω συνόλω του δύναται να έχη ελπίδα να προωθή η εθνική μας υπόθεσις και η κοινωνική του λαού ευημερία και να ικανοποιηθούν τα δίκαια του.

"Συνετή, μελετημένη και οικοκυρεμένη διάθεσις των δημοτικών προτάξεων". Πλήρης ισοπολιτεία προς όλους τους δημότας ανεξαρτήτως φυλής και θρησκεύματος ή φρονήματος Δημοκρατική αντιμετώπισις των προβλημάτων του λαού. Αμερόληπτος εξέτασις και θεραπεία ιδιωτικών παραπόνων. Υπηρεσία του λαού. Τακτική λογοδοσία προς τον λαόν. Σεβασμός προς την θέλησιν του λαού.